

ingediend op **23** (2020-2021) – Nr. 2-E
13 oktober 2021 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Economie,
Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Maurits Vande Reyde
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

van de algemene rekening
van de Vlaamse Gemeenschap
en van de rekeningen van de rechtspersonen
onder het gezag van de Vlaamse Regering
voor het begrotingsjaar 2020

Documenten in het dossier:

23 (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

23-F (2020-2021) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2020

23-H (2020-2021) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2020

36 (2020-2021) – Nr. 1: Rekeningenrapport van het Rekenhof over 2020

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Rita Moors, Axel Ronse;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;
Stijn De Roo, Loes Vandromme;
Steven Coenegrachts, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Björn Rzoska;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Toelichting	4
1.1. Economie, Wetenschap en Innovatie.....	4
1.2. Werk en Sociale Economie.....	5
2. Bespreking	7
2.1. Tussenkomensten van de leden.....	7
2.2. Antwoord van de minister	8
3. Indicatieve stemming	9
Gebruikte afkortingen.....	10
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie besprak op 16 september 2021 het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2020.

De algemene rekening werd samen geagendeerd met het rekeningenrapport van het Rekenhof over 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 36/1) en de beleids- en begrotingstoelichtingen Economie, Wetenschap en Innovatie (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 23-F/1) en Werk en Sociale Economie (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 23-H/1).

De getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting

Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, geeft toelichting bij de algemene rekening voor wat betreft de beleidsdomeinen EWI en WSE.

2020 is het jaar geworden van COVID-19. De ondersteuning van de economie en de kmo's was volgens de minister meer dan nodig. Het beleidsdomein EWI heeft met verschillende maatregelen zowel de economie als het wetenschapsveld ondersteund. De minister zal daar later in de vergadering op terugkomen in een gedachte-wisseling over de aanpak van de coronacrisis.

De minister stelde in 2020 ook enkele positieve ontwikkelingen vast. COVID-19 zorgde voor een grotere bewustwording inzake digitalisering en een grotere toepassing ervan. In 2020 werd ook het relanceplan Vlaamse Veerkracht voorbereid.

De minister overloopt in grote lijnen de uitvoering van de verschillende beleidsprogramma's.

1.1. Economie, Wetenschap en Innovatie

Programma – Economie (EC)

De minister toont een tabel met de cijfers van het programma Economie met als lijnen de begrotingsaanpassing, de begrotingsaanpassing naar aanleiding van de coronacrisis, de begrotingsuitvoering en de gecorrigeerde begrotingsuitvoering. Het betreft de beleidskredieten van VLAIO en een deel van het Fonds voor Innoveren en Ondernemen.

Aan de uitgavenzijde bedraagt het uitvoeringspercentage 96 procent in vastleggingskredieten en vereffeningskredieten. De onderbenutting is in hoofdzaak het gevolg van een trage opstart van het krediet voor handelshuurleningen. Op een budget van 100 miljoen euro werd er in 2020 slechts 3,4 miljoen euro aan leningen uitgegeven. Het saldo wordt via een ruiter naar 2021 overgedragen en ondertussen ook ingezet voor de voorschotten voor evenementen en de heropstartlening.

De algemene ontvangsten kennen een realisatie van 88 procent. De kapitaal terugbetalingen van de handelshuurleningen zijn door de trage opstart ook lager dan geraamd.

De toegewezen ontvangsten vertonen een negatief saldo van 32,8 miljoen euro. Dit is een gevolg van de jaarlijkse boekhoudkundige registratie van de totale

geraamde waardeverminderingen op het historisch openstaande saldo aan verbintenissen van waarborgbeheer.

Programma's Wetenschap en Innovatie (EE, EF en EG)

De beleidsprogramma's voor wetenschapsbeleid, innovatie en ook wetenschapscommunicatie kenden een uitvoeringsgraad van 100 procent.

De algemene ontvangsten van het programma Innovatie hebben een uitvoeringspercentage van 92 procent. De minister verduidelijkt dat de kleine afwijking betrekking heeft op terugbetalingen van de leningen van het Fonds Vlaanderen-Azië. Dit uitgedoofde instrument had tot doel Vlaamse kmo's in de Zuidoost-Aziatische groeiemarkten aan te moedigen. De terugbetalingen leden ook onder de coronacrisis.

Binnen het programma Innovatie realiseerde VLAIO een record aan vastleggingen voor O&O-bedrijfsprojecten. Dit was mogelijk door een aantal interne herverdelingen.

Apparaatskredieten van het Departement EWI en VLAIO

Vooraf in het kader van Europese projecten en buitenlandse zendingen werden er minder kosten gemaakt in VAK en VEK dan geraamd. De toegewezen ontvangsten zijn dan weer aanzienlijk hoger omdat de ontvangsten uit Europese projecten hoger waren dan geraamd.

Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

In het programma B is er aan VAK-zijde slechts een benutting van 33 procent. Dit verschil tussen beschikbaar budget en uitvoering wordt verklaard door de verhoging van het krediet met 13 miljoen euro door de integratie van de FFEU-middelen. Deze middelen zijn bestemd voor het investeringsprogramma van de Plantentuin. Ze werden in 2020 wegens de coronacrisis niet gebruikt.

Conclusie beleidsdomein EWI

Het uitvoeringspercentage van de uitgaven van het beleidsdomein EWI in 2020 bedraagt 97 procent. In vergelijking met een normaal jaar werden de beleidskredieten bij de begrotingsaanpassing uitzonderlijk fors opgetrokken voor de financiering van de steunmaatregelen in het kader van de coronacrisis. Er kwam meer dan 2 miljard euro bij.

De verschillen in uitvoering in vergelijking met de begrotingsaanpassing worden veroorzaakt door ofwel correctieboekingen bij de ontvangsten ofwel door de impact van COVID-19 bij de uitgaven.

De minister besluit dat het beleidsdomein EWI er in 2020 ondanks de crisis uitstekend in geslaagd is de ambities van de beleidsnota voor de ondersteuning van het economische beleid, de innovatie en het wetenschappelijk onderzoek onverminderd uit te voeren.

1.2. Werk en Sociale Economie

De coronacrisis heeft de Vlaamse arbeidsmarkt in 2020 grondig door elkaar geschud. In het Vlaamse Gewest werden op enkele maanden tijd meer dan een half miljoen werknemers tijdelijk werkloos. Het verwondert dan ook niet dat de begrotingsuitvoering van het beleidsdomein WSE in 2020 de stempel draagt van de coronacrisis. Er werd snel geschakeld en er werden tal van initiatieven genomen, bijvoorbeeld om tijdelijke werklozen een opleiding te laten volgen of ze aan te moedigen om bij te springen in sectoren met handen te kort. Tijdelijk werklozen

werden aangemoedigd om hun vaardigheden en competenties te versterken om hen zo aan boord te houden. Met de sociale partners werd eind 2020 het belangrijke VESOC-akkoord 'Alle hens aan dek' gesloten, als onderdeel van het bredere relanceplan Vlaamse Veerkracht. De Vlaamse overheid trok 190 miljoen euro uit voor de uitvoering van dit VESOC-akkoord.

Daarnaast zorgde VIA6 voor meer koopkracht, meer kwaliteit en meer veerkracht voor de Vlaamse zorg- en welzijnssector. Daarvoor werden belangrijke budgetten ingeschreven.

Totaal krediet WSE

De minister toont tabellen met de begrotingsuitvoering voor het beleidsdomein WSE in 2020. Ze focust daarbij op de cijfers exclusief overflow. Het totale beschikbaar krediet over de drie beleidsvelden heen bedroeg in 2020 afgerond 3,8 miljard euro VAK en VEK. Dit is meer dan 100 miljoen euro boven het toegekende budget bij de begrotingsaanpassing 2020. Het bijkomende budget werd overgemaakt via herverdeling vanuit het eigen beleidsdomein (provisies) en andere beleidsdomeinen.

Er werd in totaal bijna 3,7 miljard euro VAK of 96 procent van het beschikbare budget besteed. Aan VEK-zijde werd er 3,6 miljard euro besteed of 95 procent van het beschikbare budget. Het beschikbare krediet en de budgetuitvoering wordt in de tabel eveneens per beleidsveld weergegeven. Het beleidsveld Werk (programma JD) had met een uitvoering van 2,8 miljard euro aan VAK/VEK hierin het grootste aandeel. Ook hier is het duidelijk dat het beleid en de budgettaire maatregelen in 2020 door de coronacrisis werden getekend.

De onderbenuttingen werden deels ingezet voor de ondersteuningsmaatregelen in de verschillende sectoren. De minister verwijst daarbij naar de eenmalige beschermingsvergoeding voor maatwerkbedrijven, maatwerkafdelingen en de lokale diensten-economie.

Krediet per beleidsprogramma

Het programma Competenties (JF) kende met 98 procent een hogere uitvoeringsgraad dan de programma's Werk (JD) en Sociale Economie (JE).

De relevantste onderbenuttingen situeren zich volgens de minister bij de volgende maatregelen:

- de Vlaamse ondersteuningspremie;
- de aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden;
- de dienstencheques;
- het Vlaams zorgkrediet;
- het collectief maatwerk.

De VOP kende in 2020 een uitvoeringsgraad van 85 procent van het beschikbare krediet. De onderbenutting van 15 procent is voornamelijk te wijten aan een daling van het aantal ingediende aanvragen tijdens de eerste golf van de coronacrisis, lagere uitbetaalde premies voor lopende dossiers door verminderde prestaties en een vertraging bij verlengingsaanvragen. Die vertraging trad op omdat VDAB door de strenge coronamaatregelen op de werkvloer niet altijd onmiddellijk ter plaatse kon gaan.

De onderbenutting van de maatregel aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden bedroeg 81 procent in VAK en bijna 86 procent in VEK. Het decretaal toegekende krediet hield geen rekening met de eigenlijke specifieke kredietbehoefte. Door de coronacrisis werden minder aanvragen ingediend voor deze premie, meer bepaald 20 procent minder aanvragen dan in 2019.

Tijdens de coronacrisis werden minder prestaties uitgevoerd in het dienstenchequestelsel en werden er ook minder dienstencheques aangekocht. Dit resulteerde in een onderbenutting van 119,5 miljoen euro VAK en bijna 135 miljoen euro VEK.

Het Vlaams zorgkrediet – Vlaams Gewest en het Vlaams zorgkrediet – Vlaamse Gemeenschap kenden in 2020 respectievelijk een uitvoering van 83 en 84 procent. De onderbenutting is voornamelijk toe te schrijven aan de vermindering van dossiers gedurende de periode van het corona-ouderschapsverlof. Een deel van de personeelsleden die Vlaams zorgkrediet opnamen, hebben hun dossier tijdens deze periode stopgezet en omgezet naar corona-ouderschapsverlof of hebben corona-ouderschapsverlof opgenomen in plaats van het Vlaams zorgkrediet.

Tot slot had de coronacrisis ook een belangrijke impact op de maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen. De onderbenutting van 9 miljoen euro VAK kan volgens de minister worden verklaard door de sterk verminderde tewerkstelling in het tweede kwartaal van 2020.

2. Bespreking

2.1. Tussenkomen van de leden

Tussenkomen van Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde merkt op dat het Rekenhof in het rekeningenrapport over 2020 wijst op de potentiële budgettaire impact van de toegekende waarborgen en leningen. Het risico op uitwinningen neemt toe. Op welke wijze wordt de impact van de achtergestelde leningen en waarborgen die tijdens de coronacrisis werden toegekend, opgevolgd? Is er sprake van probleem dossiers?

Het Rekenhof merkt verder op dat er amper toelichting wordt gegeven over de PMV-groep. Is er een reden voor die beknopte duiding? Eerder waren er in de commissie al discussies over PMV-maatregelen en dat op zich zou een meer uitvoerige toelichting rechtvaardigen.

Het doel van de evolutie naar een prestatiebegroting is een betere koppeling tussen beleidsinformatie en begrotingsinformatie. De doelstellingen in de beleidsnota's moeten zich vertalen in de begrotingsinformatie. Dat kan door concrete indicatoren op te nemen zodat de prestatie voor bepaalde doelstellingen kan worden opgevolgd en aan de uitgetrokken budgetten gelinkt. Dat staat nog niet volledig op punt. Wanneer zullen de beleidsinformatie en indicatoren worden opgenomen in de BBT voor het beleidsdomein EWI?

Tussenkomen van Caroline Gennez

Caroline Gennez begrijpt dat er 100 miljoen euro voor de handelshuurlening werd uitgetrokken maar dat er maar 3,4 miljoen euro werd gebruikt. Kan de minister verklaren waarom dit instrument maar een beperkte interesse kende? Heeft dat te maken met de inspanning die van de verhuurder wordt gevraagd?

Voor de kmo-portefeuille wordt elk jaar gewerkt met een gesloten enveloppe in het Hermesfonds. Daarmee werden in 2020 meer dan 128.000 projecten voor opleiding en meer dan vijfduizend projecten voor advies gesteund. Werd daarmee het volledige budget voor de kmo-portefeuille benut?

Wat betreft het beleidsdomein WSE heeft de minister verwezen naar de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden. Het daarvoor beschikbare budget werd maar voor 20 procent benut. De incentive werkt dus niet, stelt Caroline Gennez. De Vlaamse Regering heeft aangekondigd dat de incentive zal worden omgevormd

naar een doelgroepenkorting op maat. Hoever staat het met die hervorming? De bedoeling moet zijn langdurig werkzoekenden effectief te activeren.

Voor de dienstencheques vermeldt de minister een onderbenutting van bijna 120 miljoen euro. Die is te verklaren door het verminderde gebruik van cheques in de coronaperiode. De minister trok ook middelen uit voor een extra ondersteuning van de dienstenchequeondernemingen en werknemers. Is die bijkomende ondersteuning opgenomen in het totale bedrag van de uitgaven van 1,172 miljard euro? Of staat die op een andere provisie?

Het federale corona-ouderschap heeft de Vlaamse Regering geld bespaard. Wat gebeurt er met de niet-benutte middelen voor het Vlaams zorgkrediet ten belope van ongeveer 20 miljoen euro? Verdwijnen die in de algemene middelen?

Tussenkoms van Tom Ongena

Tom Ongena verwijst naar de tabel over de doelgroepenverminderingen op pagina 24 van de BBT voor het beleidsdomein WSE. Daarbij valt een sterke stijging op van de benodigde budgetten voor de oudere werkzoekenden. Het gaat om 63 miljoen euro extra, wat toch opmerkelijk is in het coronajaar 2020. Hoe is die forse stijging te verklaren? Betekent dit dat de werkzaamheidsgraad is gestegen bij 58-plussers? Wat zijn dan de prognoses voor 2021?

Zoals al vermeld, wordt een hervorming tot een doelgroepenkorting op maat voorbereid. Wat is de stand van zaken?

2.2. Antwoord van de minister

Minister *Hilde Crevits* wijst erop dat het de begrotingsuitvoering 2020 betreft en dat het document al in mei 2021 werd ingediend. Voor de actuele stand van zaken van de aanpak van de coronacrisis tot aan de zomer van 2021 verwijst de minister naar de gedachtewisseling aansluitend op de bespreking van de voorliggende begrotingsuitvoering. Tijdens eerdere gedachtewisselingen werden al heel wat cijfers gegeven.

De minister bevestigt aan *Maurits Vande Reyde* dat er een risico verbonden is aan de achtergestelde leningen en waarborgen. Voor elke lening wordt een risico-evaluatie gemaakt. De opvolging van de terugbetalingen gebeurt door PMV/z. Voor de achtergestelde leningen op drie jaar moeten de terugbetalingen vaak nog worden opgestart.

De minister heeft akte genomen van de opmerkingen van het Rekenhof. Het zijn de eerste BBT's die over de begrotingsuitvoering werden opgesteld. Er zijn dus de volgende jaren verbeteringen mogelijk. Dat geldt ook voor de prestatiebegroting en de nauwere koppeling tussen begroting en beleid. De minister van Begroting heeft dat ook geantwoord in een nota aan het Rekenhof. Hij zal het proces van de prestatiebegroting verder uitrollen.

Voor PMV geldt dat ze werkt met kapitaal dat door het Vlaamse Gewest wordt verstrekt. Het zijn geen klassieke begrotingskredieten. De investeringen van PMV zijn niet terug te vinden in de jaarlijkse begroting. De minister verwijst daarvoor naar het jaarverslag van de vennootschap PMV, dat natuurlijk in de commissie kan worden besproken.

Op de vraag van *Caroline Gennez* over de handelshuurleningen antwoordt de minister dat de regeling werd versoepeld. Intussen werd voor 19 miljoen euro aan leningen verstrekt. De maatregel werd afgesloten.

37 miljoen euro van het budget van 40 miljoen euro voor de kmo-portefeuille werd benut. Het budget was dus toereikend voor 2020. Voor 2021 wordt de benutting

op maandelijkse basis opgevolgd. Na de coronacrisis lijkt de vraag opnieuw aan te trekken.

De extra initiatieven voor de dienstenchequesector zijn binnen het toegekende begrotingskrediet opgevangen.

In antwoord op de opmerkingen over de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden bevestigt de minister dat naar een heroriëntering wordt gekeken in het licht van de actuele uitdagingen op de arbeidsmarkt, die zich na de coronacrisis scherp blijven stellen. De toelichting betreft de begrotingsuitvoering 2020 maar er wordt nagegaan hoe alle instrumenten de volgende jaren optimaal kunnen worden ingezet.

In antwoord op de vraag van Tom Ongena over de doelgroepenvermindering voor oudere werknemers stelt de minister dat de criteria voor de doelgroepenkorting werden verstrengd. Het is nu zaak na te gaan hoe de arbeidsmarkt daarop de voorbije maanden heeft gereageerd. De doelgroepenvermindering voor 58-plussers zal worden bekeken bij de begrotingsopmaak 2022.

3. Indicatieve stemming

De begrotingsuitvoering 2020 wordt voor wat betreft de beleidsdomeinen EWI en WSE in een indicatieve stemming aangenomen met 9 stemmen tegen 3 bij 2 othoudingen.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Maurits VANDE REYDE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BU	begrotingsuitvoering
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
FFEU	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
kmo	kleine of middelgrote onderneming
O&O	onderzoek en ontwikkeling
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
PMV/z	PMV voor zelfstandigen
VAK	vastleggingskrediet
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VEK	vereffeningskrediet
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIA	Vlaams intersectoraal akkoord
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VOP	Vlaamse ondersteuningspremie
WSE	Werk en Sociale Economie